

Déli Hírlap

GAZDASÁGPOLITIKAI NAPILAP

Hétpecsétetes titok a nyomoruság

Kétszeri emelés után száz lei havonként — A költségvetést jóváhagyták, de a magasabb nyugdíjat még nem fizetik

— A mai társadalom legszomorubb osztálya —

Temesvár, március 9.

Szégyelheti a város — és szegényen is — hogy nyugdíjas alkalmazottai évtizedekig tartó becsületos munka után minő kolduskenyéren kénytelenek élni. A nyugdíjgyűjtő Temesvár városánál hét pecsétetes titokként őrzik. Semmi másra nem volt az ujságíró kívánsái, csak arra a néhány általános kérdésre:

mennyi nyugdíja van

egy volt főtisztviselőnek, aki harminc-nyolcvan évig szolgált a várost, mennyi a nyugdíja egy ilyen volt tisztviselő özvegyének, mennyi a városnál a legmagasabb és mennyi a legkisebb nyugdíj s ezek élvezői milyen minőségben s mennyi ideig szolgálták a várost? Nem volt róla szó, hogy nevéket mondjanak. Csak kapott adataim megerősítését akartam a hivatalos adatokkal. Mert hiszen, ha nevéket akarnék írni, megírhatnám névszerint is — mert tudom — hogy a városnak ez és az a tisztviselője, szolgálja milyen

nyomoruságosan tengődik

abból a kis nyugdíjból, amit kap.

Kérdéseimet a városi főpénztárhoz intéztem. Ez a főszámvevőhöz küldött. A főszámvevő a főjegyzőhöz utasított. A főjegyző viszont azt mondta: csak a főpolgármester adhat engedélyt, hogy az illetékes tisztviselő a kérdésekre megfeleljen. A főpolgármester nem adta meg az engedélyt. Azt mondta, hogy ez hivatalos titok. Ezt a fájdalmas titkot azonban mindenki tudja. Sokan beszélnek róla. Hiszen csak rá kell nézni egy városi nyugdíjasra: máris lehet következtetni, hogy mennyi a nyugdíja. Beteges arca, a táplálkozás hiányától legyöngült ványadt teste, rongyos ruhája

Tőzsdei árfolyamok.

Zürichben a lei 2.18.5 Párisban 11.19

Zürichi utótőzsde március 18-án:

Berlin 123.70, Amsterdam 208.15, Newyork 519.62, London 2526, Páris 18.62, Milano 20.85, Prága 15.38, Budapest 72.80, Belgrád 9.14, Bukarest 2.18.5, Varso 62.50, Bécs —

Temesvári magánforgalom március 19-én reggel:

(A Temesvári Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság belvárosi fiókjának árfolyamai.)
Dollár 237.5, angol font 1159, francia frank 8.77, svájci frank 45.90, Hra 9.75, sokol 7.06, dinár 4.21, magyar korona 295, ceztrák schilling 33.55, márka 57.05.

a tanubizonyosság.

Egy főtisztviselőnek, aki teljes szolgálati idővel ment nyugdíjba, ezer-négyszáz lei a havi nyugdíja. Egy másiknak, aki harminc évig szolgált ezerkétszáz. Ezek azonban a nagy nyugdíjak. Egy régebbi polgármester özvegye hatszáz leit kap. Egy volt főjegyző ötszázhuszat. Egy volt városi vámos, aki negyven évig állott szolgálatban, havi nyugdíja százhatvanhárom lei. Vannak rendőrök, szolgák százötven, sőt

száz lei nyugdíjjal.

De akad a városnál még nyolcvan leies havi nyugdíj is. Pedig azokat a nyugdíjilletékeket, amelyeknek fanyar gyümölcse ez a mostani százaz nyugdíj, aranyvalutában fizették. Valószínűleg egy-egy havi nyugdíjilleték több mint a mostani havi nyugdíj.

A városi nyugdíjasok csakis törzsfizetésük után kapják a nyugdíjat. Annak idején azonban a lakbér és a pótlékok után is fizettek nyugdíjilletéket. Az igazság tehát az volna, hogy nyugdíjukat is így szabják meg. És nem szabad elfeledni, hogy

a mostani nyugdíj

— melyből pár esetet mutatóban fennebb kipellengéreztem — kétszeres emelésnek az eredménye már. Az első emelés tizenkét százalékos volt, a második harminc százalékos.

Erré az esztendőre a kormány a törvényhozás hozzájárulásával a nyugdíjasok részére január elsejétől fogva negyven százalékos emelést engedélyezett. Az állami nyugdíjasok ezt a negyven százalékos emelést már kapják is. A város is számításba vette ezt az emelést és az összeget be is állította a városi költségvetésbe. A költségvetést jóváhagyták Bukarestben.

Mire vár még

a város? Miért nem fizetik ki ezt az emelést? Persze, megtörténhetik, hogy a halogatás ideje alatt pár nyugdíjas a nélkülözés következtében fölfordul. Így aztán némi megtakarítást lehet elérni.

Kubán Endre.

A megélhetés gondolai vezették tegnap ugyancsak a nyugdíjasok küldöttségét a megyei prefektúrára, ahol memorandumot nyújtottak át szomorú helyzetük javítása érdekében. Van Temes-Torontálmegyének körülbelül háromszázharminc régi nyugdíjas tisztviselője, nagyobbára jegyzők, akik az annak idején megállapított és azóta is felemelt nyugdíj dacára nem képesek öreg napjaikra családjukkal együtt megélni.

A legmagasabb nyugdíj

is alig tesz ki kétezer leit, de ez az összeg is csak úgy szaporodott ennyire, mert időközben nyolcvan százalékkal fel kellett emelni az alapnyugdíjat. Hogy ebből az összegből sem lehet még beosztással sem megélni, az kétségtelen, pedig van sok olyan régi nyugdíjas, aki ennél is kevesebbet kap egy hónapra. A tegnapi deputáció Micles György megyei főszámvevőnek adta át kérényét, amelyben a mai általános drágaságra való hivatkozással további negyven-ötven százalékos nyugdíjemelést, illetve pótlékokat kérnek.

— SOROZATOS BOMBAMERÉNYLETEK LONDONBAN. Londonból jelentik: A Hotel Cecilben Baldwin bankettet rendezett, amelyen ezerkétszáz vendég volt jelen. A karzatról valaki hirtelen büzbombát dobott a miniszterelnökre és egy pillanat alatt füsttel telt meg az egész terem. A lángokat szódavízzel oltották el és a bankett abbamaradt. A büzbomba affér után egy félórával egy sebesen száguldó automobilból a Piccadillycsarnokba az ablakon keresztül acetylen gázbombát dobtak be, amelynek gyújtósinórját meggyújtották. A vendégek között ott volt a walesi herceg is. Az autónak sikerült száguldva elmenekülni.

kész férfi- és gyermekruharaktár és uriszabóság üzlete
megnyilt Timisoarán a Józsefvárosban
a Skudier-téren (Brück mészáros mellett).
Telefon 404
Telefon 404
Pontos kiszolgálás, szolid munka, elsőrendű anyag, feltűnően olcsó árak.

Löwy Sandor

Az óteleki magyarok visszakapták jogtalanul lefoglalt irataikat

Temesvár, március 19.

Megirtuk az óteleki magyarságon esett sérelmet, amely úgy támadt, hogy Jonescu upjécsi járási csendőrmester nagyobb urnak képzelte magát a prefektusnál és a főszolgabírónál. Oprea János prefektus, aki Brebera Vencel dr. vezetésével az óteleki magyarság képviselőit fogadta, teljes elégtételt szolgáltatott.

Beidézte magához a hatalmaskodó járási csendőrmestert, akit kioktatott arról, hogy a magyarság politikai szervezkedését nincsen joga meggátolni. A prefektus utasítására a csendőrmester maga juttatta vissza az óteleki magyarság vezetőinek a tőlük elkobzott iratokat és taggyűjtő íveket.

Kihirdették az ítéletet

Hágában a magyar frankhamisitók előtt

Hága, március 18.

A hágai törvényszék közel két hete foglalkozott a magyar frankhamisitási botrány ama részeseinek az ügyével, akik azt a feladatot kapták, hogy a hamis ezer frankosokat külföldön hozzák forgalomba. Mint ismeretes, Jankovich ezredes, továbbá Marsovszky és Mankovich a vádlottak, akik a tárgyalás során tagadták azt, hogy tudomásuk lett volna, hogy a bankjegyek hamisak voltak. Az izgalmas jelenetekben bővelkedő tárgyalás után a törvényszék tegnap hirdette ki az ítéletet és nem alkalmazta az ott érvényben lévő törvények maximális büntetési tételét, hanem Jankovich ezredes három évi, Marsovszkyt és Mankovichot pedig egyenként két évi fogházbüntetésre ítélte. Mind a három vádlott az ítélet ellen felebbezést jelentett be.

Veszélyben forog

a temesvári szerzetesi iskolák működése

Temesvár, március 19.

Ma járt le a határidő, amikor a magánoktatási törvény értelmében a felekezeti iskoláknak az összes igazolt okmányokat a miniszteriumhoz be kell mutatni. Eme okmányoktól és kimutatásoktól függ, vajjon a miniszter az iskolák további működését engedélyezi-e, vagy sem. A Csanád-egyházmegye területéről tegnap felterjesztettek a bírósághoz céljából 11 óvodát, 83 elemi iskolát, 11 polgári iskolát, 3 gimnáziumot és 2 tanítóképzőt. Eme iskolák közül hatvanöt százalék a szerzetesi, apácai iskola, amelyeknek helyzete és tanítási nyelve még tisztázásra vár. A törvény ugyanis olyképpen rendelkezik, hogy ezekben az iskolákban csak románul szabadna tanítani. A szerzetesi iskolák a püspök főhatósága alá tartoznak és reméljük, hogy működési engedélyüket sikerül biztosítani. A felterjesztett okmányok alapján dönt a miniszterium a nyilvánossági jog felett és pedig egy év leforgása alatt. Az iskola azonban addig nem szüntethető meg, míg az igazgatóját az állandó tanács előtt az emelt kifogásokra vonatkozólag meg nem halgatták. A temesvári szerb egyház ötvenöt iskolát terjesztett fel, a román püspökség harminc, a zsidó hitközségek pedig három középiskola és egy elemi iskola adatait mutatták be a főigazgató útján a közoktatásiügyi miniszternek.

A temesvári választás a parlamentben

Kommunista szövetkezés vádja a nemzeti párt ellen

Bukarest, március 19.

A kamara tegnapi ülésén Sándor József a szilágysomlyói felekezeti gimnázium elvétele ellen tiltakozott és követelte az épület visszaadását.

Goga Oktávián választási visszaéléseket tesz szóvá.

Madgearu odavágja, hogy Goga áruló, mert megegyezést kötött a választás tartamára, de azt hűtlenül megszegte.

Goga Oktávián kijelentette, hogy azért nem vállalta a megegyezést, mert a nemzeti párt a kommunistákkal szövetkezett és ennek igazolására felolvasta a temesvári és a nagyváradi ellenzéki listákat.

Vaida Sándor: Nem igaz! A kom-

munisták be vannak zárva. Mi a szociáldemokratákkal kötöttünk megegyezést. Miért nem tiltakozott előbb? Csak a választás után jutott ez eszébe?

Tatarescu: Be fogom bizonyítani, hogy a moszkvai kommunisták kiküldöttjei jártak közbe.

Lupu dr.: Costinescu primár is tárgyalt Christescuval.

Goga Oktávián: Ismerem az erdélyi kommunista szervezeteket. Rozvány dr., akit Nagyváradon a nemzeti párt listáján választottak meg, közismert kommunista.

Madgearu tiltakozott a kommunistákkal való szövetkezés vádja ellen. A parasztpárt csak a szociáldemokratákkal kötött megegyezést, a szocialista párt által felállított program alapján.

A temesi telepes magyarok a Magyar Párt kebelében szervezkednek

— A torontálkeresztési magyarság a Magyar Pártban —

Temesvár, március 19.

Évekig tartó kényszerű tétlenség után megindult a Bánságban is a magyarságnak a Magyar Párt kebelében való megszervezése. Ótelek és Magyar-szentmárton után Osztie Andor főtitkár részvételével most a torontál-megyei Keresztiesen alakult meg a Magyar Párt helyi altagozata a község lakosságának lelkes hangulata közepette. Az alakuló gyűlés előtt Dangel Béla plébános misét mondott, majd a takarékpénztár udvarán lefolyt a gyűlés.

Dangel Béla plébános üdvözölte a megjelenteket és Osztie főtitkár, mint a központ megbízottját, majd Kaposi György foglalta el az elnöki széket röviden vázolván az összefogás célját. Osztie ismertette a Magyar Párt programját, amely a király, a haza és a törvények iránti lojalitás és tisztelet mellett a romániai magyarság jogait akarja védeni. Indítványozta, hogy

többi magyar községhez hasonlóan alakítsanak Gazdakört és Daloskört, amely műkedvelői előadásokat is rendezne és így ápolná a magyar nyelvet. Utána egyhangulag a következő tisztikart választották meg:

Elnök Kaposi György, alelnök Kérges József, ügyvezető elnök Dangel Béla plébános, titkár Kovács Márton, pénztáros Sági Dezső, ellenőrök Nagy Mihály és Kovács András, végül egy 15 tagú végrehajtóbizottságot alakítottak.

A szervezkedés munkája a többi temesi és torontáli községben is folyik és legközelebb Dettán, Aurélháza, Majláthfalván, Németszentpéteren alakul meg a Magyar Párt. Vasárnapon Temesrékason mini körzeti központban a szancsófalvai, gizellafalvai, remetei és babsai telepes községek alakítják meg a tagozatot és választják meg vezetőségét.

A locarnoi szerződés meghalt

— Brazília a népszövetségi Strohmann —

— A német kormány állása megrendül —

Temesvár, március 19.

Azok a remények, melyeket a Népszövetség tegnap befejezett ülészakájához fűztek, megsemmisültek. Megsemmisült ezzel együtt a locarnoi szerződéshez fűzött azon várakozás is, hogy Németországnak a Népszövetségbe való belépésével az európai béke hosszú időre biztosítva marad. Ezek a remények egyelőre legalább vízbe estek csupán azért, mert egy délamerikai állam vezéregyével levelezéses lett volna ennek a nagy közép-európai birodalomnak az európai béke biztosításában való közreműködését. A nagy világlapok nyíltan írják arról, hogy Brazília nem saját elhatározásából ellenezte Németország tanácsát, hanem

más hatalom

áll mögötte. Hogy melyik ez az állam nem írják meg, de sejtetni engedik, hogy Mussolini politikája diadalmaszkodott a többi hatalom felett.

A Népszövetség tegnap még két rövid ülést tartott, kisebb jelentőségű ügyekben, mire az ülészakát befejezték.

A Deutsche Zeitung szerint a locarnoi szerződés meghalt. Előfeltétel volt Németország felvétele és mi-

után ez nem teljesült, a múlt év november tizenkilencedikén hozott törvény semmis. Luthernek és Stresemannak

el kell tennie

a politika szinpadáról, mert politikájuk kudarcot vallott. A Kreuzzeitung szerint a kudarc oka a Chamberlain által támogatott francia és lengyel politika. Németországgal már Locarnóban kellett volna közölni, hogy Briand Lengyelországnak, Chamberlain pedig Spanyolországnak megígérte a tanácsba való felvételt. A Germania című lap azt ajánlja, hogy Németország megbízottai szeptemberben, addig

ne menjenek Genfbe,

míg előzetesen minden kérdés tisztázást nem nyert. A Berliner Tageblatt szerint Németországot a legtávolabbról sem terheli felelősség.

A lengyel sajtó varsói táviratok szerint a genfi eseményeket megkönnyebbüléssel fogadta. A lapok abban reménykednek, hogy Lengyelország a szeptemberi közgyűlésen tanácstagságot kap. A newyorki sajtó szerint

az elnapolás jobb

egy felemás kompromisszumnál. A

brazíliai sajtó hevesen izgat Németország ellen. Az újságok azt javasolják, hogy Brazília lépjen ki a Népszövetségből, követelik, hogy hivatalosan helyezték bojkott alá a német árukat és az állami szállításokból zárják ki a német alattvalókat.

Briand Genfben kijelentette a német sajtó képviselőinek, hogy a francia politika a balsiker ellenére is változatlan marad.

Ő továbbra is a Franciaország, Németország közti megértés érdekében fog munkálkodni. Bethlen is nyilatkozott Genfben a Népszövetség közgyűléséről és kijelentette, hogy dacára a halasztó határozat által teremtett kellemetlen helyzetnek, remélhető, hogy nem lesznek nemzetközi következményei. Teljesen bizonytalan azonban az, hogy az egyes államok kormányai ezen sikertelenség folytán, milyen helyzetbe kerülnek saját parlamentjükkel szemben.

Bethlen és Nincsic

nem tárgyaltak területi engedményekről

Genf, március 18.

Bethlen István gróf magyar minisztereinek Genfben nyilatkozott utjának eredményéről. Értem, — mondotta — hogy bizonyos körök állandóan kolportálják a hírt, hogy utam eredménytelenül végződött, mert szeretnék működésemet sikertelenség felülmenni. Tanácskoztam Chamberlainnel és Nincsiccsel is. Az angol külügyminiszterrel általános politikai kérdéseket beszélünk meg, amelyekről nem nyilatkozhatom. Nem felel meg egyes lapoknak az a hír, mintha Nincsiccsel területi engedményekről tárgyaltam volna. Ilyenekről szó sem volt, hanem kizárólag kereskedelmi és gazdasági kérdésekről tanácskoztunk. Megállapodtunk, hogy a tárgyalásokat legközelebb folytatjuk. Végül megemlíthetem, hogy a nagyhatalmak képviselőivel való érintkezésben leszüntem azt a tapasztalatot, hogy valamennyi állam a frankfiért nem tekinti nemzetközi ügynek. Látam azt, hogy a külföldön a hullámok nem csaptak olyan magásra, amint azt talán egyesek Budapesten hiszik, vagy szeretnék. Bethlen hétfőn utazik vissza Budapestre.

A bánági haramiavezér

büntársai a bíróság előtt

Temesvár, március 19.

A temesvári törvényszék ítélkezett annakidején Perics Marinkó, a hírhedt bánági rablóvezér felett, aki Jugoszláviában elkövetett sorozatos gaztettei után Románia területére szökött és itt, Temesben is gyilkolt, rabolt. A bíróság ezért tizenöt esztendei fegyházra ítélte Pericsét, aki jelenleg az egyik regáti fegyház lakója. Ennek a veszedelmes banditának több társa is volt, akik most kerültek a jugoszláviai Ujvidéken az igazságszolgáltatás elé. Rajin nagybecskereki utazó, Pivarszki István géplakatos, Martin János földműves, Vorgics Veliko és Terzin Mátyás mészáros, becskereki lakosok felett ítélkezett a felelősségi bíróság. Rajin ellen az a vád, hogy Pericsét, aki a kikindai fogházból megszökött, házába fogadta, rejtgette, majd felhívta figyelmét Eremics Péter melencei gazdag földbirtokosra, akit kiraboltak és a zsákmányon osztozkodtak. Később elősegítette Perics szökését, akinek csendőrtiszt ruhát szerzett. A többi vádlott azért került bíróság elé, mert hamis ezüstdinárosokat készítettek és a Perics által rabolt dolgokat eladogatták. A tábla Radin büntetését tíz évi fegyházban helybenhagyta, Pivarszki István két évi börtönbüntetését pedig elengedte. A többi vádlott büntetését leszállították.

Mielőtt felöltőt vagy gummikabátot vásárol

tekintse meg raktárunkat, ahol felöltőszerű 1401 gummikabátot 950— leltől kaphat

Haas Lipót, Linoleum, Lloyd-sor

Hírek

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Piața Sf. Gheorghe (Szentgyörgy-
tér) 4.

Előfizetési árak:

Szerkesztőség: 2—52.

Kiadóhivatal: 2—52.

Nyomda: 10.

Felelős szerkesztő lakása: 2—42.

Előfizetési árak:

Egy hónapra 60 lei, három hónapra
160 lei, félévre 300 lei, egy évre
600 lei. Egyes szám ára 2 lei, az ó-
királyi újságban 3 lei, Magyarországon
2000 kor., Jugoszláviában 1 dinár,
Csehszlovákiában fél ek., Ausztriá-
ban 20 garas.

Előfizetési árak:

Vuchetich Endre dr.

Autó

döntő már napok óta a színház előtt.
Árt kocsit, olyan batárjéle. Sötét
meggyipirosra van az oldala festve
s elől nagy cédula lóg rajta:

ELADÓ

Az emberek rajokban mennek el
az autó mellett, pár lépésre tőle
esznek kiflit az utcai péktől, a
ikkancsnak pénzt adnak újságért,
bolyára költenek pénzt a színház
épesőjén ülő öregasszonynál és
négy más egyébre is feccselnek,
le egynek se jut eszébe, hogy az
autót megvásárolja. Közben a kö-
zeleti rendőrprefektúra mindennap bő-
víül egy-két számmal az autójegyzék.
Uj autók száguldanak a városban,
szép, modern, élénk színű, zajtalan
autók. Csak ez a régimódi autó
nem kell itt senkinek.

Ma hiába kerestem a színház
előtt az eladó autót. Talán eladták
mégis, — gondoltam.

Uiam kivitt a nagyvásárra. És
ott láttam viszont az eladó autót.
Ott állott a lóvásár közelében. Elől
ott fityegett a cédula, mely eladó
voltát hirdette. Oda állt a lovak
mellé, mintha azt akarta volna hir-
detni, hogy a lovak kora lejárt és
az autó mindennap, még a vásár-
ról is, kiszorítja őket.

De csudálatos: az autó itt sem
kell senkinek. Az emberek inkább
lovakat vesznek. Az autó tulajdo-
nosa elkeseredve fakadt ki:

— A lovak!

Vajjon a lovakra érti-e, vagy az
emberekre, akik azokat veszik?

Én.

— A józsefvárosi katolikusok
hálája Szilágyi Dózsának. Szi-
lágyi Dózsa premonitri kanonok
tegnap este kezdte meg nagy hallga-
tóság előtt böjti prédikációját a Józ-
sefvárosban. A józsefvárosi hívők
ebből az alkalomból díszes emléklap-
ot nyújtottak át neki, amelyben
hálájuknak adnak kifejezést s kéri az
Egek Urát, hogy a kiváló hitző-
nok életét hosszúra nyújtsa. Az em-
léklapot több százan írták alá.

— Jegyzők kinevezése Temes-
ben. Oprea János prefektus Og-
nanovics Milán ujksodai segéd-
jegyzőt a perjámosi járásban levő
Nagyfalu községbe, Farca Miklós
varjasi segédjegyzőt Feregyházára,
Martin Janos nagytopoloveci segéd-
jegyzőt pedig ideiglenes minőségben
Bázosra nevezte jegyzőknek. Mojsze
Mihály ofszenei jegyzőt Szerbszent-
mártonra, Menger Miklós szerb-
szentmártoni jegyzőt pedig Ofszeni-
cára helyezték át a szolgálat érdekében.

— Bratianu nem ajánl utódot.
Bukarestből jelentik: A Cuvantul bi-
ztos forrásból nyert értesülése szerint
Bratianu miniszterelnök lakásán bizal-
mas értekezlet volt. A tanácskozások
során a miniszterelnök annak a kíván-
ságának adott kifejezést, hogy március
huszonötödikén oszlatná fel a parla-
mentet és a rákövetkező napon be-
nyújtaná a kormány lemondását. A
miniszterelnök lemondása után tartzó-
kodni fog attól, hogy bárkit, vagy
bármiféle megoldást ajánljon a kor-
mányalakítással kapcsolatban.

Apponyi nagy beszéde a magyar nemzetgyűlésen a frankhamisításról

Budapest, március 18.

A magyar nemzetgyűlés tegnapi
ülésén Apponyi Albert gróf nagy
beszéd keretében tette szóvá a frank-
affért.

— Nehéz feladat előtt állok —
mondotta Apponyi — sohasem érez-
tem nagyobb felelősséget a mostani-
nál. Az ügy, amelyről szó van, orszá-
gos jellegű és hozzá akarok járulni
ahhoz, hogy ebből az ügyből a hazá-
nak maradjon

kára ne legyen.

Felhívom a nemzetgyűlés figyelmét
egy olyan momentumra, amely eddig
nem került szóba, engem azonban a
vélemények felolvasásakor megkapott.
Mint ismeretes, a francia rendőrök
részéről itt elmondottakból kitűnik
hogy Windischgrätz ellen még
tavaly Nizzában feljelentés történt
pénzhamisítás miatt. A feljelentés
pontosan megnevezte Jankovitchot és
társait is. Kérdem most már, tudatta-e
a francia rendőrség ezt a magyar ható-
sággal? Ha igen, ez növeli a magyar
kormány felelősségét, ha nem, úgy

megállapítandó az, hogy a francia
kormány mulasztást követett el. Tisz-
tázni kell, hogy a magyar kormányt

miért nem értesítették

akkor? (Élénk helyeslés). Ha valaki
azt állítja, hogy a kormány részese
ennek az ügynek, az illetőnek ezért
felelnie kell. Ellenzéke vagyok a kor-
mánynak, de mégse igyekeztem soha
megbuktatásra, mert elégtelen egy
kormányt megbuktatni, ha az utána
következő kormánypolitikára nem tu-
dunk befolyást gyakorolni. Tagadha-
tlan, hogy Bethlen fellépésekor ren-
detlenségeket talált,

sokat konszolidált

a külföldön tekintélyre is tett szert
és éppen ezért nem veszek részt kor-
mánybuktató mozgalomban. A kor-
mánynak többség van, a belpolitiká-
ban erre támaszkodik is, de külügyi
szempontból ezt nem teheti és ezért
a kormányon óriási felelőség van.
Apponyi beszéde végén kijelentette,
hogy sem a többségi, sem a kisebbségi
jelentést nem fogadhatja el.

Vegyes felvágott a nagyvásárról

Temesvár, március 19.

A vásártér legelején jött szembe ve-
lem. Két idomtalanul faragott, falun
készült famankón járt. Fekete a haja,
sötétbarna az arca. Daróc a ruhája.
Kántálva koldus:

— Adjanak a szegény embernek va-
lamit!

... A vásár bizony nem valami jól
sikerült. A sokadalom nagy, de a
pénz nem igen vándorolgat egyik
bugyellárisból a másikba. Az állatvá-
sár rossz és ha ez rossz, akkor még
rosszabb a kirakodó vásár. Mert rend-
szerint csak az a falusi ember vesz,
akinek sikerült állatját eladni. A fel-
hajtás tekintélyes. Vagy kétezer állat
sereglett össze a javából. És mégis
csak mintegy háromszáz darabnak a
járátát írták át más gazdára. Az
árak? Disznó 2000—3000, tehén
4000—6000, ökör 18000, ló 5000—6000,
juh 500—600, bárány 200—300 lei. A
financ mindjárt be is szedi az egy
százalékos forgalmi adót, az állat-
egészségügyi biztos az állategészség-
ügyi alapi járulékot, a város a vámot
és az átíratási illetéket. Ennél a há-
rom pénztárnál hallani a legtöbb ká-
romkodást az egész nagyvásáron.

A ruhás sátrak tele vannak ruhák-
kal. Bámúó van, de vevő nincs.

— Nem kell ruha nyáron, — mond-
ja egy paraszt, — a földön ugys
ingben-gatyában dolgozunk.

— De nem vettek az őszi vásáron
sem, pedig télen kell a ruha, — só-
hajt az árus.

Az órák hiába csengettetik vek-
kerjeiket. A rőfösök hasztalan dicsérik
portékájukat. Amott három sátor aj-
tatoskodásra intő szép Mária-szobrok-
kal gipszből. Ezeket messziről elkerü-
lik az emberek. Mintha a mai mosto-
ha világban már nem biznának a
szentekben sem. Ponyvások minden
szépet elzengenek árujukról. Csak né-
zik őket, de nem vesznek. Azaz, ime,

börtárcára alkuszik valaki. Kicsoda?
Lábnélküli koldus ismerősöm. Meg-
egyeznek hatvan leiben. A koldus be-
lenyul zsebébe, kivész egy marék
leiest, odaönti az árus tenyerére, majd
még egy marékka. Az árus kiolvas
belőle hatvanat, a többit visszaadja.

— Váltsón be leieseket bankóra —
szól a vevő.

Két husz leiest és egy öt leiest ad
neki az árus megfelelő apróért. A ban-
kókat óvatosan beteszi a börtárcába, a
tárcát pedig belső zsebébe. Menni
akar, de visszafordul és harminc leiert
még egy bicskát is vásárol. Az élet
az ujjja hegyével pattintja. Aztán
megy és nincs öt lépésnyire már fel-
zeng kántálása:

— Adjanak a szegény embernek va-
lamit!

És tenyerébe szaporán hullanak a
leiesek, melyeket zsebébe sülyeszt.

Egy gölöncsérasszony szép festett
kicsi tányérokat, bögréket, kancsókat
árul. Háziiparművészeti remek. Ol-
csók. Kérdem honnan jött: Csucsáról,
— mondja. Ott csinálja az ura, meg
ő a portékát s bejárja vele a vásá-
rokat.

— Hallotta-e Ady ur nevét? —
kérdem a gölöncsérnétől.

— Ki az, gölöncsér? — kérdezi
vissza.

Gondolkodva megyek tovább. Bog-
nárinas majd nekem gurít egy uj ko-
csikereket. Hétszáz lei az ára.

A lacikonyhák tele vannak. Az em-
berek pecsenyéznek, isznak. A ringli-
spilnek, a hintásnak, gyorsfényké-
pésnek is szüretje van. A karikado-
bálási kör előtt ismert operanékes-
nővel találkozom. Öt leiert vesz kari-
kát. Dobálja. Nem nyer. Könnyebb
dolog az Aidát énekelni, mint itt
nyerni.

A vásárból menet megint találko-
zom a lábatlan koldussal. Az új bic-
skával éppen szalonnázik.

JÓNAPOT KIVANOK, kedves
olvasóm és ha véletlenül József-
nek hívnak: hát boldog névnapot
is kívánok. Hát mégis csak elkö-
vetkezett Szent József napja. A
csillagászok szerint a tavasz
ugyan csak két nap múlva kez-
dődik, de a hagyomány szerint
József napja hozza azt. Ugyátszik
azonban, József sem ragaszkodik
már a tradíciókhoz. Mert az idő-
járásunk éppen nem tavasziás,
Kicsit hideg ehhez a szél. A hő-
mérő is lusta, hogy tolja belsejé-
ben a higanyt. Pedig már elég
lenne a télből. Sokat költöttünk
fára. Jó volna ezt a kévelt most
már kihagyni kiadásaink jegyzé-
kéből. Ó, József, ó, József, mit
tettél velünk, hogy te is csak
nyujtód a hosszú télünk?

— Az új cseh kormány. Prágából
jelentik: Az új kormány megalakulása
küszöbön áll. A kabinet előrelátha-
tólag a következő lesz: miniszterel-
nök és belügy Cserny, hadügy
Sirovy, földmívelés Brdlik, vasut-
ügy Pokorny, posta Fatka, köz-
munka Fischer, népjólét Schön-
baum, egészségügy Huska, keres-
kedelem Peroutka, pénzügy Eng-
lich, igazságügy Vazny, felvidéki
miniszter Kállay, unifikáció Faj-
nor, külügy Benes, iskolaügy
Henner.

— Meghalt az egyik frank-
hamisító. Berlinből táviratozzák:
Schultze Artur, a frankhamisítás
technikai szakértője egyik berlini
elmeorvóintézetben tegnap negy-
venhat éves korában meghalt. Az
utolsó napokban állandóan dühöngött
és deliriumában gyilkosokat látott.

— Husz éves találkozó. A temes-
vári városi kereskedelmi iskola 1906-
ban érettségizett diákjai idén rendezik
20 éves találkozójukat. Az ünnepélyes
találkozót előkészítő bizottság e héten
tartotta értekezletét, melyen a követ-
kező egykori iskolatársak jelentek
meg: Reisz Antal, a Sváb Keres-
kedelmi és Iparbank vezérigazgatója,
Merkler Károly, a Gyapjuipar igaz-
gatója, Tóth Gyula, a Kandia igaz-
gatója, Rosenfeld Vilmos, a Köz-
gazdasági Bank igazgatója, Barabás
Artur, a Gyárvarosi Takarékos és Hitel-
intézet igazgatója, Hermann Leó,
a Temesvári Szeszgyár cégvezeetője.
Az értekezlet elhatározta, hogy a 20
éves találkozózt f. évi május 23-án ren-
dezi meg, ünnepélyes keretek között
s ezuton hívja fel az összes egykori
iskolatársakat a 20 éves találkozó-
n való megjelenésre. Az előkészítő bi-
zottság kéri az akár bel-, akár külföld-
ön élő egykori iskolatársakat, hogy
jelenlegi címüket postafordultával kö-
zöljék a fentebb felsorolt iskolatársak
bármelyikével, hogy az ünnepség rész-
letes programját megküldhessék szá-
mukra.

* A Lloyd Taverna fényes műsorából ki-
emelendő Baba Berill táncművész, Bob
Hopkins, Tom és a többi elsőrendű számok.

Uj! Üveg- és porcellánüzlet „Porcellánház”

Lloydsor, Széchenyi-ház

Raktáron a közszükségleti cikkeken kívül
Service-különlegességek

Okvetlen nézze meg
kirkataimat!

A szenzációs megnyitó árakból március 31-ig külön 10% engedmény

— **Bírósági áthelyezés.** Klein Emil járásbíró Dettáról hasonló minőségben a vingai járásbírószághoz helyezték át.

* **Embrevők Temesvárott.** Ma egy világ-hírű cirkusz utazott át Temesvárott s a cirkusz népe között két embrevő is volt. Ezek vascsorára Fa Mihály-féle felvágottat kaptak, amely annyira ízlett nekik, hogy kijelentették, hogy soha életükben nem esznek többé embrevő, hanem letelepszenek Temesvárott és Fa Mihály Telekház-téri és Márta melletti üzleteiben fogják enniválójukat vásárolni.

— **Kivégzett rablógyilkos.** Gyuláról jelentik: A gyulai fogház udvarán kivégezték Festó Sándor negyvenkilenc esztendő sapszámot, akit egy rablógyilkosság miatt halálra ítélték. Festó a tárgyaláson három rablást és negyvenkilenc lopást is beismer. Sarkadon meggyilkolta a hatvanöt éves özvegy Fekete Pálnét, Békésen pedig Kovács János gazdát, annak feleségét és huszonegy éves lányát.

* **A gyárvárosi PATRIA és GRAND kávéházak** szombaton, március 21-én 9 órai kezdettel nagy táncestélyt rendeznek az 5-ik vadászrezd zenekara, ill tve Toll Józsi szalon zenekara közreműködésével. Belépti díj nincs, reggelig nyitva.

— **A Kispolgári Szövetség** közli, hogy b lvarosi irodája Corvin Mátyás u ca 1 szám alatt működik és a hivatalos órák délután 4—7 óra között vannak.

Művészet

Vadler Jenő képiállítása vasárnap delelőit nyílik meg az Atheneumban. Képei között portrék és figurális kompozíciók vannak. Vadler nem kezdő, hanem beérkezett művész, aki már évekkkel ezelőtt a budapesti Műcsarnok és Nemzeti Szalon kiállításain is szerepelt nagy sikerrel. A múlt évben egyik képét Mária királyné vette meg Szovátán. A valóban értékes kiállítást a művészetszerető közönség figyelmébe ajánljuk.

* **Capatti Valéria** hárfahangversenyén, mely március 28-an lesz a Tiszti Kaszinóban, jelen lesz városunk egész előkelő közönsége. A rendkívül érdekes és vonzó hangversenyre jegyek a Banatnál.

* **A Tomm-kvartett** március 27-én tartja huszonharmadik kamarasját a Zenebaratok rendezésében. Jegyek a Banatnál.

**„FARMODONT”
FOGKRÉM**

DURA

Biedermeyer-garnitúra
mely áll egy divánból, négy kis és egy nagy ka osszéből olcsón eladó. Erdéklődhetni IV., Kőszeghy-u. 9, fsz. 2

Vigyázzon mielőtt épít!
Téglák és Bohn, valamint Muschong-féle szabadalmazott (253 sz.) HOLLÁNDER MIKSA egyedüli képviselőnél kaphatók Temesvárott a józsefvárosi és gyárvárosi pályaudvaron. Telefon 11—59. 351

Hirdessen
a
Déli Hirlapban
a legolcsóbb és feltétlenül eredményes

A város legforgalmasabb helyén

kiadó

t á g a s, egészséges levegőjű udvar (a volt nyári színház területe) nagy, világos pince, néhány raktári helyiség, 2 tánc terem foyerral és mellék helyiségekkel. Csakis tőkeerős, komoly vállalkozóknak felvilágosítást ad a :: :: ::

WITHEHOUSE igazgatósága

naponta 2—3^h és 7—8^h között

MOZI

Belvárosi mozi: március 20.
Gyárvárosi mozi: március 21.
Mehalai mozi: március 23.

Csak egy napig!

A jazzband hercegnője

Hiuság! A te neved: asszony!

7 felvonás.

Egyike a legnagyobb alkotása MAE MURRAY a szép művésznőnek, aki a „Páva királynő” című filmből ismeretes. Főszerepben: Rod la Roque a nagy művész. Elkápráztató mulatságok és táncok.

Jön!

Mister Radio

Jön!

Nagy szenzációs film Luciano Albertinivel.

Legszebb nyakkendő ujdonságok

a „DANDY” nyakkendőgyár készítményei

TELEFON 15-70

Temesvár-Belváros,
Jenőherceg- és Lonovics utca sarok

A sokféle kitűnő borsámon kívül ajánlom a még eddig ismeretlen **ménesi Siller** boromat per 1 liter á 18 lei. Telefon 189. Tóth Sándor

Ha szép akar lenni, használjon Kalka-féle Lilliomtej-krémot, Lilliom-mappant, Lilliom-pudert, 3 szinben. Kapható kizárólag Kalka Emil városi gyógyszerárában, a Fekete Szaboz, Belváros, Szentgyörgy-tér.

ifj. Dr. Engels Béla

fog- és állkapocsbetegségek szakorvosa, volt egyetemi tanársegéd a gráci egyetem fogászati klinikáján. Rendel (plombák, koronák, hidak, műfogazatok, fogszabályozások és fogorvosi sebészet) rendelőhelyiségeiben és fogorvosi röntgenlaboratóriumában, **Temesvár-Belváros, Lloyd-sor, Kereskedelmi kamara palotájában, II. emelet, lift.** 350

Kerékpárok

Eredeti **Waffenrad, Neumann Germania** stb. nagy választékban, jutányos árak. Javitások pontosan készülnek **Stamm E. ut. RESCH FERENC** Temesvár-Belváros, Mercy-u. 4. 213

Nagy választék mindenféle saját gyártmányu **butorokban** a legolcsóbb árak mellett, kapható a Butorszövetkezet-nél, Scudier-liget.

Eladó

nagy idegenforgalommal rendelkező, jólmenő

üzlet

BOHN, Gyárváros, Buziási ut

Apró hirdetések

Egy szó ára 2 lei. Vastag betűvel 5 lei. Legkisebb apróhirdetés ára 25 lei. Alláskeresőknek 25 százalék engedmény. Díj előre fizetendő.

Házasságot legelőnyösebben közvetít. Minden megbízás eredményéért garantiát. Cégjelzéstelen levelezés. „Amor” Timisoara, I., Gen. Praporgescu 7.

Csapágyakat, közlőműveket, tali- és függőgyámokat, kapcsolókat legelőnyösebben szállít Friedrich Testvérek gépgyára Timisoara.

Lapkithordó felvétetik a Déli Hirlap kiadóhivatalában.

Fehérneművarrást

(férfi és nő) gyermeklemlengyét, géphímzést, ajour, stort, függőnyt, terítőt, gépkézimunkát, pijamat, modern párisi divat után legelőnyösebben készíti **Özv. Grünfeldné** Temesvár-Józsefváros, **Fröbl-u. 62**

Butorozott szoba 1—2 nő részére azonnalra vagy április 1-re kiadó. Tiszta, csendes otthon. Cim a kiadóban.

Bejáró szakácsnő, aki jól főz ajánlkozik. Szíves megkereséseket „Ügyes” jellegre a kiadóba.

Vas- és rézbutorgyár

III., Piata Bisericei (Templom-tér) 2. sz. Központi iroda: **Hermes Bank Löffler-palota**
A gyár modernül berendezett és külföldi szakmunkások által gyártott vas- és rézbutor, ugyisintén kórházberendezések készítésével foglalkozik. Központi iroda telefonja: 316 és 528

legjobb arcápoló szer. Kapható Dr. KOVÁCS ALADÁR gyógyszerárában

Timisoara-Fabrica, P6-utca 33—35

Sürgősen eladó!

3 ebédli garnitúra 18.000—, 20.000—, 22.000—, 1 szalon (aranyozott barok) 25.000—, 1 hálószoba 15.000—. Szőnyegek, eredeti olajfestmények, antik butorok és porcellánok a legolcsóbban vásárolhatók az

„ATHENEUM”-ban Józsefváros, Withehouse-palota.